

Vtorek, četrtek in soboto izhaja in velja v Mariboru brez pošiljanja na dom

za vse leto 8 g. — k.
pol leta 4 „ — „
četrt „ 2 „ 20 „

Po pošti:

za vse leto 10 g. — k.
pol leta 5 „ — „
četrt „ 2 „ 60 „

Vredništvo in opravištvo je na stolnem trgu (Domplatz) hiš. št. 179.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.

SLOVENSKI NAROD.

Oznani:

Za navadno trisporno vrsto se plačuje: 6 kr. če se tiska 1krat, 5 „ „ „ 2krat, 4 „ „ „ 3krat. veče pismenke se plačujejo po prostoru.

Za vsak tisek je plačati kolek (štampelj) za 30 kr.

Vabilo na naročevanje.

S prihodnjem mesecem se začneja novo četrletje izhajanja „Slov. Naroda.“ Vabimo torej uljudno gg. stare prijatelje in naročnike našega narodnega lista, kakor tudi vse druge slov. rodoljube, da, kolikor mogoče hitro svojo naročnino ponoviti, ali v novič poslati blagovolijo. Skrb naša bode, da naš list, za politični napredek slovenskega naroda mnogo potreben, svoji nalogi vedno bolj ustreza. V ta namen prosi v imenu domovinske blagosti in koristi podpore vsacega slovenskega rodoljuba

vredništvo in lastništvo „Slov. Naroda.“

Naročnina (naj se blagovolji pošiljati administraciji, „Slov. Nar.“ v Mariboru) znaša: po pošti za četrletje 2 gid. 60 kr., za pol leta 5 gid.

Klicanje po Prusiji.

Avstrijski Nemci vedó kaj hočejo, in mi vemo. Razloček je med njimi samimi ta, da en del njih zvito prave namene taji, drugi jih menj previdno glasno in naravnost izrekajo. Med prve štejejo sosebno one, ki med nami žive, Nemce in tiste naših, ki so se narodno pobastardili, nemškutarje.

V novejšem času, po pruskih zmagah, se hvalevredno odkrito kažejo ti skrivni nameni. Nemška društva sklepajo resolucije, ki ravno to tirjajo, kar so naši nasprotniki po južnem Štajerskem in po-Kranjskem vselej, sosebno ob volitvah s hinavsko pravno jezo od sebe odvrčali.

Eno teh društev, napredno društvo v K r e m s u je te dni resolucijo sklenilo, ktera tirja, naj si vlada avstrijska za nálog postavi „prejšnje zvezne

dežele avstrijske v novo politično zvezo z Nemčijo uvesti.“ To se pravi, dolžnost Avstrije je, po nemškem načelu, Slovence in Čehe, kateri so bili brezvoljno za časa absolutizma v nemškem bundu, Prusom izročiti. Omenjena resolucija dalje pravi, da je narod na dolžnost vsacega Nemca, da na to dela.

Narodna dolžnost torej! Tako daleč smo tedaj srečno prišli, da Nemci med nami spoznavajo, da imajo samó narodno politiko, ki jim je vrh vsega družega. Mi, ki se samo branimo, smo že precej dolgo na tem stališči. Da se Nemci na narodno stališče postavljajo, da na ravnost izrekajo, ka hočejo naše in česke dežele v Nemčijo zveči, in zvezo s Prusko napraviti, to nam na dveh straneh prav pride.

S tem pade stara laž, da ima njih boj značaj svobode in napredka. Koliko svobode in liberalnosti je baš zdaj na Pruskem, to je vidno. Kdor si upa na severnem Nemškem le geniti se proti volji junkerjev in hlapcev starega Vilhelma, gorje mu. Sloveči nemški poslanec J a k o b y je v svobodni Nemčiji te dni samo za to v ječo vržen, ker je menil, da ne bi bilo dobro in pravično, ako Nemška požre francosko govoreč Lotringen. Enaka se je pripetila družim možem. To so glasni dokazi da naše Nemce ne vleče baš svoboda na sever, temuč le narodni fanatizem, kterege so pri nas imenovali „nationalitätsschwindel.“

In dalje, če avstrijski Nemci v resolucijah, in dunajski listi z Beustovo „Wiener Abpat“ (vred kličejo po zvezi s Prusijo, ter naravnostte resolucije motivirajo „z nevarnostjo, ki od Slovanov preti,“ potem se moramo tudi mi Slovanje določiti.

Ljubljanski „Tagblatt“ naš panslavizem pridno kontrolira; priporočamo mu enako odkritosrčnost kakor jo imajo njegovi bratje in potem se bode skazalo, da bode slovenski narod ob svojem času prej za kaj družega „revoltiral“ nego za nemštvo, kakor omenjeni list v 215 št. — kjer nam z lažnjivim naštevanjem

neistinitih zadev Rusijo v posnemanje stavi — želi in prorokuje.

Kranjske gimnazije pa národna ravnopravnost, vladna pristranost pa nemškutarke namere.

La statistique est aussi la science raisonnée de faits.

(Dalje.)

H koncu že tako preobširnega sestavka bom ob kratkem pregledal celo učiteljstvo naših gimnazij. Ta pregled po „Slov. Narodu“ priobčiti je bil sprva edini moj namen, določen ob času, ko nemševalna c. k. vlada ni hotela potrditi nasvetovanih mož za deželno šolsko svetovalstvo.

Nabrane imam dotične številne razmere leto za letom za vso pregledano 28letno dobo. Da bi pa ne kopičil preveč suhaparnih števil, je le za nekaj določivnih let sem postavim.

Ljubljana je imela v pregledani dobi 6 različnih ravnateljev. Leta 1850 jo je vodil J. Kleman, ki je v slovesnem govoru (Festrede, Laibach 1850) posebno povzdigoval takrat izišli „osnovni učni načrt“; potem je bil za nekaj časa gimnazijski nadzornik, dokler ga niso na Dunaj k ministerstvu poklicali, kjer se je nastalemu nemškemu absolutizmu popolnoma udal, svojo preteklost zatajil in neizrekljivo škodo delal slovanškemu šolstvu. Res čudno, kako kruhoborstvo oslepi človeka, da je taisti mož 3 leta posled priobčil „uradno apologijo“ (Wien 1853) učnega načrta in njega prečudno izpeljavanje in vseponemševalno moč tedejne vlade v zvezde koval. Po „Wiener Tagblattu“ se bo blizo umaknil znanemu slavofagu A. Fickerju.

Za K. je bil začasni ravnatelj visokočestiti g. J. Ta odide na Hrvaško nemško slavo širit in ranjki L. nastopi za eno leto. Za tem prideta en Čeh in en Ne-

Listek.

O Matičnem programu.

G. Parapat nasvetuje v 107. št. tega lista, naj Matica izdá namesti malega naučnega slovnika „zgodovinsko-krajepisni slovník vseh slovenskih pokrajin“. Ta nasvet sam na sebi ni brez uvažanja sprejemati; resnica je, kar g. Parapat primetuje, da Švicarsko skoro bolje poznavamo nego svoje lastno domovje. Mi Slovenci premalo poznavamo krasni del zemlje, na katerem prebivamo, in gotovo bi bili še desetkrat bolj goreči za njo, da bi vse njene imenitosti v posebnij, obširnej, z novim dobrim zemljekazom okrašenej knjigi popisane imeli. Pri tem delu, kteremu znanstvenih podlog in sredstev gotovo ne manjka, bi se moralo po Ritterjevem načelu ravnati, po kterem se pri opisovanji krajev in mest ni samo zemeljske podobe, temveč tudi povestničnih, narodogospodarstvenih in nekterih čisto posebno značajnih lastnosti držati. Nasproti Parapatovemu „zgodovinsko-krajepisnemu slovníku“, kteri bi tedaj po azbuki, ne sistematično bil zložen, stavljam jaz svoj predlog tako, da naj kdo spiše in „Matici“ predá posebno knjigo, v kterej bi „slovenska dežela“ bila v preglednej vrsti z zemljepisnega, historičnega in narodogospodarskega ozira popisana in z zemljekazom prevedena. Na zemljekazu naj sogle, reki, kraji, ceste, potje i. t. d. na tanko zaznamovani; popis naj bode

jasen in večemu kakor edinemu učenemu občinstvu razumljiv; knjiga in zemljekaz bi naj služila kupcem, potnikom, pa poleg tudi čitalcem slov časopisov in mladini. Na konci naj bi knjigi bil pridan slovar domačih in tujih krajin imen s stranmi jih popisov. —

Pri tej priložnosti naj ne zamérijo čitatelji tega lista, ako zopet in zopet po mojem mnenji pravo delavnost Maticice poudarjam in naglasujem. Matica je zato ustvarjena bila, da seže našemu podučnemu slovstvu pod pazuo. Ona ni zato, da kakor n. pr. Akademija znanosti na Dunaji ali v Berlinu samó učenim preiskavam in bogatenju človeškega znanja rabi; za to pri nas še ni čas, ker nam je treba že znano in razkazano le med narod v domači besedi razširjati. Ako kdo kaj novega pri nas v kakej bodi učenosti znajde, hvala mu, ako to v Maticinih knjigah priobči; njemu je „letopis“ odprt, njemu bodo tudi predeli osnovati menčnega se znanstvenega časopisa na postrežbo. Tudi pa ne more Matici namen biti, da bi otrokom abecede in tablice ponujala in samo neuke podučevala. Pri prvej preučenej delavnosti bi Matica prezirala živo potrebo sedanjega časa, pri drugej bi bila sovišna. Pravi, edino pravi pot Matici more ta biti, da ona na podlagi že izdelane slov. slovesnosti in učenosti dalje zida in kar še nedostaja, dopolnjuje. Na to, kar sedajnost neobhodno tirja, kar tirja čas in potreba, na to se naj Matica ozira, dokler pridejo časi, v kterih ona more sistematično napredovati in po velikih načrtih delovati.

Negledé na potrebe, negledé na tisto praktično silo, ktero vsi čutimo, delati in knjige izdajati, bi bilo kvarno in podobno onemu angleškemu mornarju, ki si je med burjo in nevihto, ne da bi proti znanej mu luki veslal, morskó globino in nazemsko lego méril.

Naj rečem na ravnost, kar mislim: šolsko slovstvo naj Matica posebno podpira. Jaz vem, kako srditih nasprotnikov ima ta nasvet v Matičinem odboru; ali naj rekó ti gospodje, kar si domišljujejo, šolskih knjig nam je za srednje šole treba, naj jih ima Peter ali Pavel izdati. Mi, kterim je za napredek naše mladine in za napredek naroda mar, obračali smo se že k vladi; ali zastonj, ona ni do zdaj ničesar storila, kar bi na to kazalo, da ima slovensčina učni jezik postati. Torej ne vemo boljšega pota, nego k Matici, in jaz vsaj razumnejše in našej mladini prijaznejše rodoljube prosim, naj oni ta predlog pred Matičnim odborom in zborom zagovarjajo. Ali dobodemo ali ne dobodemo slovenskega jezika v naše srednje šole, vse jedno za stran knjig; one so mladini potrebne. Saj denar za knjige ne bode zato zavržen, ker hočemo mladini in ukaželjnim dorastlim z njimi postreči; šolske knjige niso neznanstvene ali pa znanstvenim nasprotne; temveč bodo narodovemu uku morda bolje služile, nego ktera bodi še tako učena „letopisova“ razprava. Čas mogočno trka na naše dveri; Slovenci ne preslišajmo ga!

Janko Pak.

mec; oba izvrstna odgojnika, le škoda da nista na pravem mestu in ob drugem času gospodarila. Nekteri zlasti prvega silo hvalijo. Pa pustimo drugim kratko-hvalo. Gotovo je to, da sta nam oba v deželo zvalila mnogo nemških učiteljev, če se prav ne da tajiti, da sta se večkrat morala udati tirjatvam časa. Zadnja leta imamo na čelu naše glavne gimnazije zopet mirnega domačina. Prihodnost naj o njem sodi. Mnogo sitnosti ima prenašati, veliko mu jih tudi napravljajo nekteri zvijski in vekači.

Kranjska gimnazija je imela prvo leto nemškutarkega ravnatelja; posled dobi mirnega inostranca, le škoda da ni naroden. Ko bi bil naroden, se bi bil pri zadnji razpraznji stolici gotovo ubranil nezmožnega nemškutarja, tem lože, ker mu je bil na ponudbo izvrsten domačin. Pa saj c. k. vlada nikjer ne prepusti važno ravnateljstvo poštemu domačinu, ki bi šole v resnici vsestranske zastopal in se ob enem z ljudmi lahko popolnoma porazumel. To očitno priča novomeška gimnazija. Kdo ne pozna učenega Bernarda? Sicer le priprost franciskan, pa vendar je med vsemi fizikarji in matematikarji, ki jih naše gimnazije zdaj imajo, najizvrstniši učitelj, v resnici prebrisana glava. Umakniti se je moral, ker je pri svoji odkritosrčnosti dobro bičal vladni šolski birokratizem in očitno národno pot hodil. In glejte — „zarad bolehljivosti“ se je moral 23. avgusta 1867, št. 287, ravnateljstvu odpovedati! Kdo se ne smeje?

Ljubljanska gimnazija.

Leta	ravnatelj	redni učit.	katehet	redni učit.		suplentje	suplenti	
				národní	Nemci		národní	Nemci
1851	1	9	1	6	5	6	6	—
1854	1	11	2	7	7	2	2	—
1857	1	11	1	5	7	2	2	—
1858	1	8	1	3	5	5	3	2
1859	1	8	—	2	7	9	4	5
1860	1	10	2	5	8	6	2	4
1863	1	13	2	5	11	3	1	2
1868	1	14	2	7	10	6	5	1
1869	1	13	2	8	8	7	5	2

Novomeška gimnazija.

1869	1	5	1	7	—	5	5?	1?
1862	1	6	—	7	—	6	6	—
1867	1	5	1	7	—	5	5	—
1869	1	5	—	6	—	6	6?	1?

Kranjska gimnazija.

1862	1	2	—	—	3	1	1	—
1863	1	4	—	2	3	1	1	—
1869	1	2	1	3?	1	3	2	1

Preskočim naj, kako je c. k. vlada za kulisami delala, da je samostanski zavod za ravnatelja vladí nanasvetoval moža, ki je bil med vsemi nastavljenimi učitelji najmlajši. Pa kaj, leta nič ne dajo, saj je imel lastnosti, ki so bile c. k. deželni vladí povšeč, zato ga je 2. sept. 1867 priporočila, in ministerstvo ga je t. l. 20. oktobra, št. 7273 potrdilo. Bil je res le začasen, pa začasno je gimnazija pod njegovim vodstvom hirala. Sedaj ima novomeška gimnazija zopet zvedenega ravnatelja, poštemega domačina, o katerem pa ne morem povedati ali ga je vlada potrdila ali ne. Vsaj sprva jej slavni naš Ladislav ni bil nikakor po volji.

Gledé na národnost rednih učiteljev peti in šesti predalček očitno govori. Število nastavljenih (rednih) národnih učiteljev bilo bi v primeri z Nemci še dosti manjše, ko bi katehetov vmes ne štel. Res da jih uradna sporočila vsled nekega prečudnega ministerskega ukaza (16. sept. 1865) ne stavijo med redne učitelje, jaz sem jih le na videz ločil pa med nje štel. (Nek novejši razglas je le nekoliko prestrojil ono določbo od 1855, toliko da bi pri naši glavnej gimnaziji in letos tudi pri kranjskej enega kateheta uvrstil med druge za trdno nastavljene učitelje).

Bolj ko je nemškutarija pritiskala, tem bolj se je pri naši glavnej gimnaziji število rednih narodnih učiteljev krčilo. To po večem tudi velja o nerednih ali suplentih. In narodne suplente so le jemali in jih v prve razrede tlačili, ker se trdi nemški učitelji vsaj prve mesece z mladino nikakor porazumeti ne morejo. Lepa uradna in vladna pedagogika! Nemškutarija je hotela s silo prisiliti naše narodne učitelje, da bi neprenehoma le v prvih razredih podučevali, mladino likali in jo v nemškem jeziku urili, češ da bodo v viših razredih visokoučená nemški profesorji kaj opraviti imeli. Tako daleč je bilo prišlo, da sta si pred nekaj leti dva národna redna učitelja v roko prisegla nikakor ne streči nemškej nespretnosti in le takrat v niže razrede iti, kader ju redna vrsta zadene.

Naša nemševalna vlada nima še toliko pedagogičnega takta, da bi vsaj le takim službe podeljevala, ki se z mladino porazumeti znajo, ki jej vsaj v prvem času z materino besedo pomagajo. Zato so med posameznimi razredi tako velike razlike. Do zadnjega se dobro pozna, kako se je deček v prvem razredu podučeval. Naši prvaki še poskakujejo in se vladí priklanjajo, če ona enkrat kako službo razpiše in za pogoj tudi stavi znanje slovenskega jezika. Živa vrana pa ne krene, če se potem službe oddajajo takim, ki deželnega jezika ne znajo ali ga le za silo lomijo. Kaka škoda se pri takem ravnanji godi učeči se mladini! Ravno poduk v nižih razredih določi njeni napredek in duševni razvitek cele prihodnosti. Pa dosti o tem, se še naši nemški učitelji tako neprestano hvalijo z nemško nedosegljivostjo in ročnostjo. Ker pa ž njo dosti neopravijo, zabavljajo zoper „Švajneland“, če jim prav naša domača svinjina sosebulo dobro diši. Kar se po njihovem komolci ne da zmeriti in upregniti, jim je vse „šmirblat.“ Pa prav imajo, da zabavljajo naše preveliki pohlevnosti. Opavci so mi vse drugi ljudje kot mi in naši prvaki. Komaj je dotični učitelj zinil v listu o neki „deutsche frau“, že so mu Opavci na prste stopali in ne pred odjenjali, dokler jim petá s kopiti odnesel ni. Prav se godi naši preveliki pohlevnosti, da Brenceljnovi narodni krojači po hišah hodijo, miznice pregledujejo in mladini slovenske liste in knjige jemljejo. Pa dosti o tem, ker ne nadjam se boljše prihodnosti, dokler se naši prvaki ne predramijo in z večo odločnostjo za naše pravice bojujejo. (Dalje prih.)

Dopisi.

Fr. Iz Ljubljane 18. sept. [Izv. dop.] (Učiteljsko izobraževanje.) Slehernega veseli videti, kako vse hrepeni po napredku, po zboljšanjem stanji. Tudi ljudski učitelji pozdravljajo to plodno dobo z veseljem, ter se srečne štejejo, da se jim priložnost daje, seznanjati se z vedami, katerih pomenljivosti se poprej deloma ni poznalo, deloma premalo čislalo. One prednosti so deležni zlasti tisti ljudski učitelji, ki so predlanskem in lani prišli na Dunaj, in letos v Gradec, pa v Ljubljano. Tukajšni učitelji iz dežele prav marljivo obiskujejo razne nauke o kemiji, fiziki, poljedelstvu, naravo- in zemljepisji, zgodovini, nazornem podučevanju, aritmetiki in telovadbi. Predmeti so važni in obširni, tako da se nehoté mora vprašati, kako bo li moč v šestih tednih vse to prebaviti? Vsaki dan je sicer 8 ur odmerjenih onim predmetom, ali vendar še premalo, da bi vsak poslušalec zapustil izobraževalnico tako učen, da bi mu ne bilo treba dalje učite se. Ta nauk je le navod, je le vpeljava v predmete, na ktere mora ljudska šola primerno pozornost obračati. Zmiraj pa ostane še dvomljivo, ali se bode moglo vspešno ozirati nanje, kajti učitelj kmečkih šol more še o sreči govoriti, ako svojo, po sili in po mnogih žrtvah izročeno mu mladino navadi: brati, pisati ter nekaj računati. Dokler kmetovalec fizično moč više ceni od duševne zmožnosti, bodo morali otroci šolo zanemarjati, ter čedo na pašo goniti, v gozd hoditi po drva in steljo, pri poljedelstvu pomagati i. t. d. Kar čvrst deček ali krepka deklica doma stori, je dobiček gospodarstvu in treba ni toliko najemnikov. Kmetu toraj ni v zlo šteti, ako stiska svoje novce ter

brani svojim otrokom v šolo. Otroci so mu najcenejša sredstva, s kterimi si pomaga priboriti od nedosledne, skope matere narave svoj revni delež. Ako bi deželan brez velike žrtve mogel pošiljati v šolo svojo mladež, pošiljal bi jo gotovo. Tedaj bi tudi pomagano bilo gospodarstvu na noge, ker izobražena mladina bi naravo prisila, dati vse iz sebe, kar dobrega hrani. Dokler je kmet duševno zakopan in vrh tega pa še v denarnih stiskah, ne boče torej upognil se, tudi najstarejšim postavam ne, in ako bi se tudi udal, kakošen vspah bo šola donasala otroku, ki sliši stariše zaničevati, da! — še celo preklinjevati šolo. Pa, — da predaleč ne zabredemo od predmeta, hočemo omeniti, da se mora vladí v slavo reči, ka je po nadaljevalni učiteljski izobraževalnici šolstvu odklenila vrata boljše prihodnosti. To hvalevredno početje je opomin, da se morajo učitelji sami izobraževati ter učiniti nekako ravnavažje v sedaj še različnih stopnjah učiteljske omike in spretnosti. Nadjati se je, da potem vlada drugo stopnjo stori, ter tudi zgotovi materialni stan sedaj vredjen, ali boljše nevredjen v toliko stopinj, kolikor je šol v deželi. Videti je, da ima vlada najboljšo voljo in željo, po napredku širiti blagostanje; a samo liberalna megla jo še mami in slepi, da (menda nehoté?) prav neliberalno stavi zapreke prostemu in naglemu razvitku narodnemu. Ta ostrí a pravični izrek se ntemeljuje s činom, po katerem se tukajšnim učiteljem razlagajo prej omenjene vede. Skoraj ves nauk je nemšk. — Nekdo se glasi: Vsaj izobraževanje velja učitelju za lastno omiko; v šoli si bo že pomagal! — Dobro! Bo si, bo, komur je napredek pri srci! Vprašamo pa, ali ni greh, da se učitelju zveksa že sedaj tako težko breme s tem, da bo moral za vse to, kar si je prilastil, in kar bo hotel mladini zopet „prodati“ časozgubno še le iskati po bukvah, ki jih menda še nima, slovenske terminologije, ali pa si kakšno prav okorno med naukom proti kovati, ali „kranjsko špraho maltretirati“ na odru omike in vednosti!! Ubi pamet? — Ali ni greh, da vlada potrosi denar za nemški nauk pri telovadbi? Kako neki bodo kmečki dečki kretali se, ko bode učitelj pri telesnih vajah ukazoval: zur waghalt! armkreisen! knie bajzen (menda beugen?)! itd. Mnogo se učitelji res vadijo, kar se mora nemškemu telovadnemu učitelju na čast reči, a koliko se bodo terminologije, zapomnili, to ostane vprašanje! Ko bi se jim že slehern dan program napisal, ali v telovadni knjigi, ktere tudi vsak še nima, pokazal: zdaj bodemo to vadili, zdaj to; potem bi vsak več koristi imel. Tudi se marsikaj telovadnega uči, kar se v ljudski šoli ne bode moglo izpeljevati, mesto tega naj bi se bolj metodično in sistematično potrebne vaje „omlatile“. Tudi to ni skozi in skozi prav, da zjutraj pred vsem naukom telovadijo, potem utrudeni hité poslušat druge predmete. Uspehano telo povzame tudi duši njene moči, bistrost in utisljivost. Mogoče, da se temu ne da v okom priti, preiskavali tega ne homo. Oziroma na jezikovne zapreke bo torej marsikter učitelj pozneje obžaloval, da za dejansko službovanje ni mogel več si osvojiti, ker priložnost je bila, prizadetja ter marljivosti pa tudi manjkalo ni. Kar se čuti, so izobrazovajoči se učitelji prav pridni in se veselé bogate „duševne kolekture“, kajti ta vsaj ne bo tako revna memo te, ktera jih doma še čaka (?). Konečno se prederzujemo v imenu učiteljev in narodnega blagra vlado interpelirati, da naj drugi pot učiteljem nepristransko vse podeli, kar je ne samo za izobraževalne učiteljeve osebe, nego kar se po učitelju hitro v narodu razširi, kajti to je edini in pravi pojem ljudskih šol.

Iz Ljubljane, 21. sept. [Izv. dop.] Nemškutarška požarna straža, ki se je še vsegdar blamirala, hodi sedaj k predstavam v gledališče stražit, da bi s tem dokazala, da še — životari. V ta namen se jih razdeli vsak večer šestero po gledališči, in če drugoga ne storé, vsaj za stonj uživajo zabavo gledališčnih predstav. Radovedni smo, ali se bodo ti gospodje tudi pri slovenskih predstavah vrivali. — Naša narodna čitalnica je šla do sedaj rakovo pot iz mnogih uzrokov, katerih ne moremo navajati. Pri zadnji odborojev seji se je postavil baje poseben odbor za

veselice in zabave, sklenilo se je tudi, da kdo drugi prevzame pevovodstvo, sploh pa da se več in novega življenja ulije v zastareli mehanizem narodne čitalnice. Saj je bil že tudi skrajni čas za ta sklep! —

Časnik „Triglav“ dobi zaradi inserata „billig Geld“ tiskovno pravdo. — Bojazljivi in drugi ljudje trdijo, da se nahaja po Slovenskem mnogo tujcev zlasti iz Nemčije in marsikoga se čuje pošepetati, da so to sami pruski vohoni, ki že sedaj premišljajo in ogledujejo, kje in kako bi nam Pruska, ko enkrat Francoze pogazi, prav elegantno zavila vrat. Vederemo.

Iz Ljubljane 22. sept. [Izv. dop.] Učiteljski shod v Ljubljani ki je bil v četrtek 22. septembra, se je prav dobro obnesel. Nad 120 učiteljev kranjskih se je udeležilo tega shoda, o katerem bodele gotovo dobili obširnejše sporočilo. Med udeležniki smo videli tudi nekaj učiteljev — vojakov, ki so ravno nazoči v Ljubljani pri vojaških vajah in so se udeležili v svojih vojaških oblekah tega shoda, kar nas je posebno veselilo, ker so pokazali da ostanejo tudi v beli suknji vedno to, kar so bili, vrli narodnjaki, kar so naši učitelji več del sploh.

Iz Ljutomera, 20. sept. [Izv. dop.] Veselica, katero so napravili mariborski dijaki 11. t. m. je bila prav izvrstna. Šešlo se je mnogo dijakov ne samo iz okolice ljutomerske, ampak tudi iz daljine. Nazoča je bila godba, sestavljena iz mariborskih dijakov in skoraj cel dijaški pevski zbor. Prav dobro se je pela Miklošičeva nova maša in skladana celo v duhu in za čut našega ljudstva, imela neizmeren upljiv nanj. Svojo veljavo in pravi pomen pa je veselica še le dobila na Cvenu, vasi blizu Ljutomera, ki se sme po pravici imenovati štiriska Žižka. Že sprejem je bil tako lep in srčen, da je razveseliti moral vsakega dijaka. Ko pridemo do pol poti, zagledamo narodno zastavo: krepki Čvenski fantje nam prijašejo nasproti in prijazno pozdravivši, nas spremljajo med tem ko možnarji pokajo, v vas, kjer nas je ljudstvo zbrano pri odru, krasno okinčanem, že težko pričakovalo. V kratkem je osnovan cel tabor, govornik za govornikom se prikaže na odru in navdušeno ga pozdravlja ter pohvali zadovoljna, daleč se razprostirajoča množica. Med govorniki sta razun dijakov se posebno odlikovala kmet Božič iz Radoslavec in nek hrvaški duhovnik. Prvi je v dolgem in izvrstnem govoru poudarjal krivico, ki se nam godi, zlasti, kar se tiče uradovanja, drugi pa v jasnem, vsakemu razumljivem jeziku hrvaškem dokazal, kako je le grda zvižaja Nemškutarjev, njih navadna in lažnjiva trditve, da Slovenec in sploh Slovan nikamor ne more priti s svojim jezikom. Med navdušenimi govori in živio-klici nenadoma zaslišimo bobnanje zmerom bliže se razlegajoče. Vse praša: kdo pride? In poglej! čvrste vidiš tržane Vrešenske. Narodna zavest jim je ukazala in prišli so kot strelci oblečeni nas počastit Slava Vam, slovenski Vi korenjaki! Vaše obnašanje pri volitvah obilo dokazuje, da imate um in srce dobro, naj Vas še tolikanj sovraži v Ljutomeru kačja zalega nemškutarstva. Pokazali ste s Cvenarji vred — da ste narodnjaki, da v ljutomerskem okraji še ni in ne bo propal Slovenec! Ne bo več dolgo cepetala in divjala po slovenskih naših tratah tujčeva peta, nemškutar mora propasti enak metulju, ki zapleten v pajčevino, s perutnicami le tako dolgo mahe sem ter tje, dokler se ne more ganoti več. Taista osoda bo zadela nemškutarja, pri nas, v enem taboru ste združeni kmetovalna in učeča se mladina in to je zadosta. To si naj tudi oni, veliki gospod zapiše za ušesa, ki je, akoravno nas je premilostljivo, vendar v svoji kratkovidnosti med nami videti hotel same učence spodnje gimnazije, ki v svoje kratkovidnosti ni videl v povabilu, mu poslanem da so povabljeni k veselici le dijaki iz višjih šol, ki slednjč v svoji kratkovidnosti namreč ni razumel, kaj so pomenile besede, ki jih je izustil nek ogerski učitelj ter ironično rekel: Tam (pri nas) ste bili mali, a tukaj ste zajeveliki. Veselica se je končala s plesom, ki je trajal do belega dneva; počastilo nas je bilo dosta krasnih deklet, tudi iz zmernih nemškutarških krogov, ktere zaradi njih mirnega in nikoli ne razžaljivega obnašanja očitno pohvaliti smem. Konečno

še izustim željo, da se bi napravile v počitnicah na raznih krajih take dijaške veselice, kajti važne so in sicer ne samo za dijake, ampak tudi za kmečko ljudstvo. — Zato naprej! ne bojmo se; bojmo se za bodočnost svojo.

Iz Gradca, 21. sept. [Izv. dop.] Za predavanje pravoslovja na tukajšnje v vseučilišči so se oglasili ti-le gospodje: dr. Kranjc, dr. Ribič in dr. Gršak. Pričakovati je, da bode vlada že s tem zimskim semestrom one gg. kot docente potrdila in razglasila, da se nauk v slov. jeziku začneja. Ako se to ne zgodi že do 1. okt., opominjamo vendar slov. pravoslovne slušatelje na graškem vseučilišči, da kolikor mogoče počakajo z vpisovanjem.

Iz dobrega vira vem, da so prišla ta tri imena od ministerstva za uk na tukajšno namestnijo, kar je menda le bolj formalna stvar, ter upam, da bodo vsi trije potrjeni.

Iz Dunaja, 21. sept. [Izv. dop.] (O Napoleonu.) Oni človek, ki je bil eden največih gospodov v Evropi, o katerem so pa pisali in govorili — ne brez pravice — da je ob enem eden največih lumpov, sedi zdaj lepo postrežen in knježe hranjen na kraljevskem gradiču pri mestecu Kasel. Dovolj so ga osmerjali, ob enem slaveč druge, ki so baš taki kot on. Zdaj pa treba da pogledamo tega Napoleona tudi od druge strani. Oni Napoleon tretji osobno gotovo ni nikomur (izvzemši morda ktere človekovražne mračnjake) simpatičen, a za to kar je v času svojega bitja storil, ali še bolje — užrok bil da se je zgodilo, za to mu bode genius človeštva hvaležen. Mogoče, da bi se bilo tudi brez njega zgodilo, ali vidno to ni. In kaj je to? On je mnogo izbudil in pospešil idejo narodnosti.

Ker je s krivico in cele brez tiste „oblasti od zgoraj dane“ na prestol prišel, ni mogel tako hoditi po ostarelih stezah, kakor hodijo drugi monarhi „božje milosti.“ Prijel se je torej že obstoječe ideje narodnosti, katero je pod svojo varstvo vzel. To je bila srečna misel, ki mu je začasno tudi med pošteniaki delala prijatelje, gledajoče le dobro, ki prihaja, ne pa po kom prihaja. Leta 1859 je šel Napoleon v imenu narodnostne ideje Italijane osvobodit. S Cavourjem je tu delo storil, ki je za razvoj Evrope neizmerne važnosti, in kterege stečaj Napoleon sam ni poznal. Podoben je onemu čarovniškemu učencu, ki je duhove izpustil, katerih vloviti ni več mogel. S tem da je Napoleon l. 1850 Italijo zedinil, prišlo je novo kolo v dir, ki je v Italiji do cilja prišlo te dni z vzetjem Rima kot glavnega mesta velike Italije, in ki na Nemškem zdaj čudeže dela. Ideja narodnega zedinjenja Nemcev je Napoleona samega strla predno je še svojo celo zastavo razvila. — In kakor je neogibno imela svoje triumfe v jugu in v sredini Evrope, med Italijani in Nemci, tako upamo da bode tudi nam enkrat uresničilo se, za kar se borimo, narodno edinstvo in potem svoboda.

Politični razgled.

Bojišče je zdaj pred Parizom. Od obeh strani, od francoske čez Tours in Orleans, od pruske čez Berlin, se čuje o malih bojih in zmagah. Telegram iz Berlina 22. septembra pravi: Pri popolnoma obdanem (cerniranem) Parizu so bili te-li zmagoviti boji: 17. septemb. je bil sovražnik v gozdu pri Brevanues nazaj vržen. 18. sept. je bil majhen boj pri Bicêtre. 19. je bil sovražnik iz svojega zašancanega mesta pri Bicêtre nazaj vržen in 7 kanonov vzetih. V Versailles je 2000 francoskih mobilcev ujetih. — Od francoske strani se glasi telegram iz Tours-a 21. sept.: Prusi so zapustili kraje ob zgornjem Renu, kjer se je nabiranje rekrutov zopet začelo. Trdnjava Toul je bila od Prusov napadana 19. t. m., a napad je bil odbit. Popotniki iz Versailles in Mons prišli pripovedujejo o francoskih zmagah pri Meudon-u in Sevres. (Ti kraji leže na jugu Pariza, pol mile od mesta.) — Pariz je tedaj od 19. septembra popolnoma pod očmi sovražnika in bode moral gledati kako braniti se. — Med tem se zbira

nova armada v jugu pri Loire in ena druga v Lyonu. Prestojniki (prefekti) posameznih zapadnih okrajev so zaradi tega v Rennes-u skupaj sklicani. Novo organizirana francoska armada v jugu je po „Gironde“ že zdaj nad 450.000 mož močna in bode zedinjena z mobilci in prostovoljci presešla en milijon vojakov. Če torej prestanejo Parižanje obleganje le en dober mesec, pride jim krepka pomoč iz juga in zapada. — Iz vseh krajev Francoskoga se poroča, da je narod razdražen proti tujcem Prusom. Povsod se delajo na kmetih orožene trume, ki napadajo posamezna pruska krdela. V Elzasu je general Koller dobil nalog te prostovoljce iztrebiti. — Iz Metz-a je po drugem balonu, kterege so Francozje pri Epernay-i našli, zvedelo, da je Bazainova armada še dobro oskrbljena, ter da se ne misli še podati. —

Dunajski in drugi nemški listi se zanimajo za odpust treh nepokornih c. namestnikov, kateri jim nič po volji ni. Sosebno zoper ministra Petrinó grmi. — Beust bode imel v delegacijah zlasti od magjarske strani ostre interpelacije zaradi zunanje politike prostati, kakor peštanski listi napovedujejo.

V Trstu so italijenisimi naredili cestni hrup, s katerim so hoteli mesto prisiliti, da bi razsvetlilo na veselje da je Rim postal glavno mesto Italije. Na policijo, ktera je delala mir, so s kamenjem lučali. Italijanski konzul je razsvetlil svoja okna, pod kterimi je zbrana drhal slavoklicala Italiji in republikli.

Iz Peterburga se dunajskemu listu telegrafira, da je knez Gorčakov rekel poslancema ameriškemu in avstrijskemu, da hoče Rusija sama korake storiti, da se Pruska odloči mir narediti, ne pa v zvezi z Avstrijo in Ameriko.

Bismark in Favre sta se 22. sešla v Rotšildovem gradu. Najprvo se je med njima — kakor londonski listi poročajo — vprašanje razpravljalo, ali in kako bi provizorična vlada dogovore, ki bi se utegnili določiti, predložila prihodnji konstituenti v potrjenje. Eden londonskih listov ve povedati, da je Favre pooblaščen dovoliti Prusom 100 milijonov funtov vojne odškodnine, podrtje trdnjav in, če drugače ne gre, tudi neutraliziranje Elsasa in Lotringna, ako Prusi mir naredé. —

V Rimu so Italijani izgubili v boji samo 21 mrtvih in 117 ranjenih, predno so mesto v roke dobili. Papeževa vojska, ktere je 10.000 mož ujete, se je torej jako s slabim pogumom branila. — Ker so bili v leoninskem četrtji mesta med ljudstvom nepokoji proti papeževim žandarjem, prosil je papež sam generala Cadorna, naj italijanskih vojakov tje postavi, ki bodo mir obdržali.

V Londonu je cesarica Evgenija ustanovila časopis „La Situation“, ki bode Napoleonove „pravice“ branil. Ta list poroča, da Napoleon pripravlja manifest na francoski narod. „Mož, kateri se je pri Sedanu kot junak (!) obnašal, pravi ta list, ni še zadnje besede govoril.“ — Hanoveranski kralj je po svojem pregnanji ravno tako po svetu sleparil — zastonj.

Razne stvari.

* (Kmetijstvo in politika.) Graška družba kmetovalcev in gozdnarjev je sklenila nezaupnico poslati ministru Petrinó-tu. „Ustavoverno“ sme vsaka družba politikovati.

* (O gimnazijah.) 26. t. m. začne se na Dunaji pri ministerstvu nauka posvetovanje o učni pre-naredbi avstrijskih gimnazij, in iz vsake dežele se imata dva profesorja (eden za humanistične, drugi za realistične predmete) poslati na Dunaj. Ker se je po izvršenji tega povelja nadejati, da pride vsaj tudi kak par slovenskih profesorjev k temu posvetu, zato pričakujemo od njih, posebno od g. Šolarja, ki je v vsem, kar šolstvo zadeva, po naših izkušnjah, izvrstno podučen, da se bodo ti gospodje na naše domače šolske nadloge spomenili ter ministerskemu prisledniku v oči želje in potrebe naše učeče se mladine povedali. Pri tej priložnosti opominjamo naše slovenske profesorje na

spomenice, katero so mariborski in kranjski narodni profesorji ministerstvu poslali, in jih prosimo, naj tudi pri ministru samem v posebnej avdijenci slovenske zahteve kakor možje in rodoljubi zagovarjajo. To od njih kakor od rodoljubov trdno pričakujemo!

* („Bosanske pripovedke“) skupio i na svetlo izdao zbor redovničke mladeži bosanske učeće se v Djakovu, izišle so te dni tiskom Iv. Vončine v

vojnem Sisku. Dobiti se mogó v knjigarni Lavoslava Hartmana v Zagrebu i pri izdavalateljih v Djakovu. Knjiga velja 50 kr.

* (Bivši slov. poslanec L. Ravnikar) je iz Leobna prestavljen v Ljubljano za svetovalskega tajnika pri dež. sodnji.

* (Cesar v Gradcu) je dal za uboge 1500 gl. in manjše svote za različne dobre namene.

Dunajska borza 23. septembra.

Enotni drž. dolg v bankovcih	57 fl. 45 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66 „ 70 „
1860 drž. posojilo	92 „ 25 „
Akcije narod. banke	711 „ — „
Kreditne akcije	257 „ 50 „
London	124 „ 25 „
Srebro	122 „ 50 „
Napol	9 „ 90 „

Papirji, obiskalnice, pečati in druge pisne priprave,

najbolje blago po sledeči prenski ceni.

Geslo kupčije: Tudi za malo denarja se lahko kupi dobro blago.

Francoski papir za pisma

v katero se zastoj vtisne vsako ime, črke in krone.

100 listov osmike, fini, beli	gld. — kr. 45
100 „ angl. rebrastega ali liniranega	„ — „ 65
100 listov rebrastega v vseh barvah	„ — „ 75
100 listov četvorke, fini, beli	„ — „ 85
100 „ angl. rebrast in liniran	„ 1 „ —
100 listov, zavitkov, osmerke, beli	„ — „ 50
100 listov, zavitkov, osmerke, rebr. močan papir	„ — „ 50
100 listov, zavitkov, pisanih rebrastih	„ — „ 55
100 listov, zavitkov, znotraj ostekljenih	„ — „ 60
100 listov, zavitkov, za četvorke, rebr. močan papir	„ — „ 65

Dve lepi črki s krono v običnem barvotisku veljati na 100 listih 30 kr., za 100 zavitkov 30 kr.

100 obiskalnic

na dvojno lakiranem papirju, najfineji kamnotisk, najnovejše pismenke, 1 gl., ravno take, fineje, s črnim tiskom 50 kr.

Jeklena peresa

Regulator-peresa za vsako roko in papir, 12 peres kr. 24

12 angležkih, najboljših 12 vrst „ 10

12 ducentov (1 karton) omenjenih vrst „ 80

12 Aluminium-peres, proti rji zavarovani „ 80

1 ducent kavčukastih peres, po svoje izvrstnih „ 10

1 ducent svinčnikov, dobrih, kr. 10, 15, 25, 35, 45. „ 30

1 ducent peresnih ročajev, kr. 10, 15, 25 30. „ 30

Jako spretni so novi mašinski svinčniki: ni jih treba ostriti, tudi se ne lomijo, 1 svinčnik v les vdolan 10 kr., v kost 15 kr., 1 svinč. s peresnim ročajem in nožem 90 kr., 1 kapsula s tekočino za 3 mesece 10 kr., 1 kos union-radir-gumi za svince in tinto 5 kr.

Najlepše izrezani pečati s krasno pisavo. 1 pečat z 2 črkama s finim držalom 50 kr., krona velja 30 kr., cela imena po ceni.

Preše za visoko iztisnjeni tisk z imenom lepo delane f. 2.80, 3.50. Stampilije s kositarjevo škatljo, mastjo in ščetom 4 f. 50.

Najnovejše stampilije samo omakalnice napravijo 1000 iztisov, ako se mašina samo enkrat namoči, najprikladneje za

pisarne in urade, 1 šk. z najfinijem izrezom 6 f. 50.

Nepokončljive elastične tablice za računanje po 5, 10, 15, 20 kr.

Najlepše karte za god in gratulacije, krasno izdelane po 5, 10, 15 kr., posebno lepe z vedno dišečo blazinico po 20, 30, 40, 50 kr.

Pisne mape

majhne, osmerne brez oprave s zaporico f. 1.20, 1.50, 1.80. Take z vso opravo po f. 2., 2.50. Zunan in znotraj umetno izdelane po f. 3.50, 4, 4.50. V veliki četvorki brez oprave po f. 1.80, 2.50, z vso pisno opravo po f. 3, 3.50, 4. Umetno izdelane po f. 4.50, 5, 5.50.

Pečatne marke za pisma, ktere so zaradi svoje priročnosti, cene in varnega zapiranja boljše, nego oblati in vosek, najlepše delo z vsakojako firmo, grbom, imenom, monogramom, 500 mark po gld. 1.20, 1000 mark gld. 1.80.

Papeterije.

Lepo oskrbljen zavoj, napolnjen z raznimi krasnimi papirji po 25, 35, 50, 60, 80 kr., gld. 1.

Praktično dober kup darilo je nova pisna garnitura iz vlitega bronza, sestavljena iz 10 kosov: 1 tintnik, 1 peresni ročnik, 1 peza, 2 pisna svečnika, 1 termometer,

1 ročen svinčnik, 1 škatlica za netilo, 1 obrisalo, 1 obešalo za kinó ali uro. Vse prav krasno izdelano in velja samo 3 gld.

Najbolje črtavno orodje.

1 škatlica 80 kr., gld. 1, 1.20, 1.50; 1 škatlica popolna gld. 1.80, 2.50, 3. 1 črtavnik 30 kr., 1 cirkelj, majhen, 30 kr., velik 40 kr. Globusi po 50, 80 hr., gl. 1, 1.50, 2, 3. Škatlice s tušom, napolnjene z najlepšimi medenimi barvami po kr. 30, 50, 80, gld. 1, 1.50, 2.

Listnice

lepe po kr. 10, 15, 20, v usnji kr. 25, 35, 50.

Najfineji pečatni vosek z vonjavo, rudeč po kr. 8, 10, izvstven v raznih barvah po 10 kr.

Novo iznajdea tintni prah, kteremu je treba samo vode primešati, da se dobi najboljša leskeča tinta; skatljica po 20 kr.

Izgledi za navadne in kaligrafične vaje v pisanji dobri za učitelje in učence. 1 sešit male oblike z 12 pis. kartami velja 10 kr., 1 sešit velike oblike s 30 krasnimi pisavami 65 kr. — Izgledi hitro naučiti se risanja, najnovejša metoda, za začetnike in diletante v različni izbirk 1 sešit 10, 15, 25 kr.

Dobiva se tako dobro blago edino na Dunaj pri **A. Friedman-u**, Praterstrasse Nr. 26.

! Senzacija !

(2) Amerikanski patent.

Kdo si ne želi lepih, zdravih zob? Samo z novimi električnimi kavčukastimi krtačami za zobe (brez ščetin) jih je mogoče dobiti. Te najnovejše krtačice, o katerih govori na tisoče spričeval in pohval, so popolnoma izdelane iz kavčuka in imajo namesto ščetin — kavčukasta žela, ki morejo segati v najdrobnejše votline zob in odpraviti, kar se je škodljivega nabralo. Kavčuk ima v sebi električno moč, ki se po ribanji zbudi, in tako se zgodi, da se vsled ribanja zob ne očisti samo, ampak da se tudi polira in zabrani proti krhanju. Te krtačice naj bi se po zdravniških sodbah rabile pri najmlajih otrocih, da se pride zobnim boleznim v okom. Razen teh dobrot se te krtačice skoraj ne dadé uničiti in se lahko ena krtača rabi celo leto. Ena taka velja samo 90 kr.

1 gold. en parni stroj (Dampf-Apparat.) za čiščenje škodljivega zraka.

Parni kotel tega aparata se napolni s čistilno vonjavo za to odločeno, potem se razgreje na spiritalni lampici aparatu prideti, vsled tega se razvije hlap in oprosti največ sobo v malih minutah vsacega škodljivega ali neprijetnega zraka ter jo napolni s prijetno vonjavo. Neobhodno potrebno za bolnišnice, šole, urade, delavnice, stanovanja, kakor tudi za salone. Ta mašina je iz zlatega bronza prav čedno izdelana, da more veljati kot zaljšalo. En stroj velja 1 f. Steklica čistilne vonjave s potrebnim špiritom 80 kr. — (Zadostuje za 50krat).

Elektro-galvanični prstani,

jako važna, za vsacega potrebna iznajdba.

Najviše medicinične kapacitete so dognale, da je galvanizem dobrodejen proti niže zaznamovanim boleznim. Po napotilu imenitnega pariškega zdravnika so se prstani vsake večine iz novega zlata napravili z uloženim elektromagnetičnim dratom, ki ima gotovi učinek vbranjevati in zdraviti vse protinske, reumatične in bolezni na živcih itd. Tak gladek prstan velja samo 90 kr., zdravniki ga priporočajo nositi.

Najnovejša iznajdba.

Srajčna gumbice za našiti iz pravega 13lotnega srebra. S to iznajdbo se je dosegel vrhunec v tem artikelnju, kajti združuje eleganco z varčnostjo. Če se preračuni, da taka gumba skoraj vekomaj traja in da se lahko z nerabljivih srajc odreže in na nove prišije, a obdrži ven-

dar staro vrednost, med tem ko se druge kakoršnekoli gumbe v perilu, pri likanju, munganju ali tudi nošenju prehitro končajo. Vsacemu ducendu je prideto pismo, ki garantuje za najbolje srebro in zlato. Cena je zato tako nizka, da se more ta artikel hitro udomačiti v vsako hišo. 1 ducend najlepše guillouchiranih srebrnih 35 kr., gladkih 70 kr.

Zanimljiv peresni ročnik. (Federhalter.)

Ko je Nj. V. cesar Napoleon III. pisal delo Julius Caesar, je naročil, naj mu eden najurnejših mehanikarjev po njegovem lastnem napotilu napravi peresni ročnik, da se v okom pride sitnemu namakanju in da sploh postane pri pisanju pogrešljivo vsako drugo orodje. Naročilo se je izvršilo i. s. kar najsičajnje, že v 8 dneh se je N. V. ročnik izročil. G. Gilbert Rochee je idejo še zboljšal in je za to izvrstno delo dobil 50 napoleonadorov, ker je nad vse nade namenu odgovarjalo. Mene je izdatelj še le zdaj opomnil na to iznajdbo in jaz sem vsled tega prevzel edino zalogo za avstr. ogr. monarhijo. Ta peresni ročnik je iz finega kineškega srebra, zapirljiv, konstrukcija je taka, da se lahko piše od rane do mraka brez vsake ovire in da se lahko po potrebi uravna, kako naj črnilo teče. Oblika je elegantna in za vsako roko rabljiva, torej se sme vsakemu priporočati a posebno potnikom, uradnikom, pisarnam, doktorjem, učencem. En ročnik velja 1 f. 1. ducend Napoleonovih peres 15 kr.

Havanska vonjava. (Havanna-Bouquet.)

Za 1 1/2 kr. cigara 30 kr. vredna; namreč najcenejša cigara se da s pomočjo havanske vonjave spremeniti v pravo Havanko. Ta čisto novo vpeljana originalna esenca se dela iz korenine in grmovja pravega zapadno-indijskega tabakovega zelišča. Ako se slaba cigara z njo namoči, odpravi se njen duh in se zameni za lepo vonjavo izvrstnih Havank. Steklica zadostuje za 500 cigar, velja 1 f. 50 kr.

Zmaga vednosti.

Naposled se je enemu najimenitnejih ločbarjev posrečilo iznajti sredstvo, ktero so desetletja največe kapacitete na polji kozmetike zastoj iskali. Preservativ proti slabi sapi (athempræservativ) mahoma odpravi vsako slabodišečo sapo, naj izhaja iz slabih zob ali iz drugih bolezni, ker tudi zobno meso zdravo ohrani in tako zobe vtrjuje. Prav priporoča se kadilecem, ker se more zostali tabakovi duh mahoma zameniti za prijetno, dobrodejno in ohlajajočo aromo, tudi kot toaletski predmet nepogrešljiv; ako se zjutraj s to esenco usta enkrat speró, ostane prijetni duh ves dan. V svojem učinku je ta esenca razločna od vseh

drugih, ker je čisto nova, od nobenega drugega še ne znajdena kemična procedura, od visokih znanstvenih osebnosti preskušena in za izvrstno izrečena. Steklica s napotilom 90 kr.

Dežni plašči.

iz nepremočljivega, nerazstegljivega blaga brez šiva, anglež izdelan; ta plašč je tako izdelan, da ga je moč nositi tudi pri najlepšem vremenu, ker je na drugi strani podoben najlepši površni suknji. En plašč velja 10 f. 50 kr.

V brambo osebe in imenja

je neobhodno potrebno imeti dobro orožje; to so novozboljšani Lefauchaux-revolverji s zavarovalno zaporico, dvojnimi kolenjem in 6 risanimi cevi, s kterimi je mogoče v eni minuti 6krat vstreljiti, to je že orožje, da ga ni več tacega.

1 revolver 7 millimeter f. 13. —	100 patron f. 3.50
1 „ 9 „ „ 15.	100 „ „ 4.—
1 „ 12 „ „ 17.	100 „ „ 4.50

Žepni samokresi, fino damascirani, enocevni po 1 f. 20 kr., dvocevni po 2 f. 40 kr.

Varovalec življenja ali ubijalec. To iz liteta železa delano orožje se najbolj priporoča napadenim v lastno brambo, ker ima napadeni zaradi oblike veliko moč v rokah in je oblika taka, da se da orožje vedno v žepu nositi; po 65 kr.

Dobrota.

se je skazala vsacemu sesajočemu otroku z izboljšanim novopatentirane sesalnice, ki nepotrebno dela vsako dojnico (mnogo rečeno!) Otrok se more rediti sedé, leže in celo v spanji, in sicer ravno tako, kakor da bi ga mati dojila, namreč brez vsega truda. Je dokazov dovolj, da otroci, ki so jih dojnice dojile, niso imeli zdravja in moči in da so se le kasneje s pomočjo omenjene sesavnice začeli razcvetati, kar je lahko umljivo, kajti kolikokrat je treba iskati drugo dojnico, predno dobi otrok primerno mu hrano. Le matere vedó ceniti vrednost te iznajdbe. Velja 60 kr., najfineje izdelana 90 kr.

Najnovejša kirurški iznajdba!

Angleška samoklistira s sikalnice, rabljiva pri otrocih in odraslih; celo oslABLJENE osebe jo morejo brez napanjanja sami na sebi rabiti in se da klistira po potrebi močno ali malo napolniti. Tega orodja naj bi ne manjkalo v nobeni hiši. Po 3 f.

Omenjene reči so v avstrijski monarhiji edino in samo pri podpisani zalogi dobiti.

A. Friedmann na Dunaji, Praterstrasse Nr. 26.